

РОСТОВСЬКА К. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент, докторант
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.95

ОКРЕМІ ПИТАННЯ УЧАСТІ ГРОМАДСКОСТІ У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена питанням участі громадян у заходах із запобігання корупції. У статті висвітлюються особливості правового регулювання участі громадян у запобіганні корупції, проблемні питання, що з цим пов'язані, та пропонуються шляхи їхнього вирішення.

Ключові слова: корупція, запобігання корупції, громадськість, законодавство, участь.

Стаття посвящена вопросам участия граждан в мероприятиях из предотвращения коррупции. В статье освещаются особенности правового регулирования участия граждан в предотвращении коррупции, проблемные вопросы, что с этим связаны, и предлагаются пути их решения.

Ключевые слова: коррупция, предотвращение коррупции, общественность, законодательство, участие.

The article is sanctified to the questions of participation of citizens in measures from prevention of corruption. In the article the features of the legal adjusting of participation of citizens in prevention of corruption, problem questions, that with it the ways of their decision are constrained and offered.

Key words: corruption, prevention of corruption, public, legislation, participation.

Вступ. Корупція є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності, вирішення якої є надзвичайно важливою справою. Можна стверджувати, що корупція, як антисупільне явище, впливає на темпи розвитку економіки держави, владу та суспільство загалом. Багато століть вона «супроводжує» економічний і культурний розвиток усіх країн світу. Масштаби і наслідки процесів корумпованості в усіх державах світу вимагають від відповідних державних і міжнародних установ та організацій постійного поглибленого аналізу її причин із метою нейтралізації та розробки заходів щодо подолання [1, с. 3]. Одним із таких заходів є залучення громадськості до подолання корупції.

Аналіз відповідної наукової літератури свідчить про те, що останніми роками науковці приділяли чималу увагу дослідженням окремих аспектів протидії корупції, а також інституту громадськості в адміністративному праві. З-поміж науково-теоретичних розробок протидії корупції необхідно виділити праці відомих науковців: М. Бездольного, Р. Кулаковського, М. Мельника, Е. Молдована, В. Колпакова, О. Кузьменко, С. Мосьондза, І. Печенкіна, О. Хмари тощо. Питанню розуміння поняття громадськості приділено увагу у працях М. Гирика, О. Марченко, Г. Мороз, В. Московець, І. Сквірського, М. Станішевського та інших вчених.

Незважаючи на велику кількість наукових досліджень у цій сфері, в науці адміністративного права проблема адміністративно-правового забезпечення участі громадськості в протидії корупції комплексно ще не досліджувалась.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення проблемних питань, які розкривають особливості участі громадськості в запобіганні корупції, та формулювання пропозицій щодо їхнього вирішення.

Результати дослідження. Основний Закон України свідчить: «Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо» (ст. 5); «громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами» (ст. 38) [2].

Громадськість у сфері протидії корупції можна визначити соціальним утворенням, протилежним державі, яке спонукає останню до створення умов, необхідних для всебічного розвитку та існування членів такого суспільства у відносинах із приводу запобігання та протидії корупції на підставі та у спосіб, передбачені чинним законодавством України. Інакше кажучи, громадськість виступає своерідною протиправною державі, що, однак, орієнтується на взаємовигідне та безконфліктне існування з нею. Зазначена форма взаємостосунків, у свою чергу, вимагає формування інституту їхніх кореспондуючих прав та обов'язків із приводу запобігання та протидії корупції, оскільки інакше члени громадянського суспільства будуть розглядатися як підпорядковані державі суб'єкти, а не повноправні учасники відповідних відносин [1, 10].

Як свідчить аналіз вітчизняного законодавства, участь громадськості у сфері протидії корупції потребує належного правового закріплення. Участь громадськості у сфері протидії корупції можна поділити на суб'єктів – фізичних та юридичних осіб.

Громадськість у своїх організованих і неорганізованих формах представлена окремими фізичними особами (насамперед громадянами), групами фізичних осіб, громадськими об'єднаннями, громадськими ініціативами та рухами, юридичними особами приватного права, професійними спілками, товариствами захисту прав споживачів, різноманітними асоціаціями, науковими організаціями та установами, освітніми установами та організаціями, творчими спілками, національно-культурними товариствами, благодійними фондами, волонтерськими організаціями, самоврядними структурами, політичними партіями на перших етапах свого існування, поки вони не входять до механізмів здійснення влади, релігійними організаціями в межах відповідних конфесій тощо, може стати дієвим засобом подолання та, сподіваємося, повного знищення корупції. Без громадськості процес запобігання та протидії корупції приречений на невдачу. Підтвердженням цього висновку може бути той факт, що в Україні тривалий час діє спеціальне антикорупційне законодавство, функціонують спеціальні підрозділи у складі Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України. Незважаючи на це, рівень корумпованості влади як державного, так і місцевого рівнів залишається надзвичайно високим [1, с. 24].

Саме тому про обов'язкову участь громадськості в подоланні корупції зазначено у Конвенції ООН, підписання якої 9 грудня 2003 р. міжнародною спільнотою стало однією з найбільш визначних подій в історії сучасних міжнародно-правових відносин у сфері запобігання та протидії корупції. Наприклад, ст. 13 Конвенції визначає необхідність участі суспільства у заходах щодо запобігання і протидії корупції, а для цього необхідно сприяти активній участі окремих осіб і груп за межами державного сектора, таких, як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад, у запобіганні корупції й боротьбі з нею та заради поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпечного характеру корупції, а також загроз, що створюються нею. Цю участь треба зміцнювати за допомогою таких заходів:

- посилення прозорості й сприяння залученню населення до процесів прийняття рішень;
- забезпечення для населення ефективного доступу до інформації;
- проведення заходів щодо інформування населення, які сприяють створенню атмосфери неприйняття корупції, також реалізація програм державної освіти, зокрема навчальних програм у школах й університетах;
- повага, заохочення та захист свободи пошуку, отримання, опублікування та поширення інформації про корупцію [3].

Національне законодавство України, у свою чергу, передбачає участь інститутів громадянського суспільства в реалізації державної антикорупційної політики. Загалом, можна говорити про еволюцію державних підходів щодо антикорупційного політичного процесу: на законодавчому рівні відбулося зміщення акцентів від боротьби переважно з корупціонерами (Закон України «Про боротьбу з корупцією» у редакції 1995 р.) до запобігання корупції як явища та мінімізації впливу корупціогенних чинників (Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р.).

У ст. 21 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. передбачено такі форми участі громадськості у заходах щодо запобігання корупції.

Громадські об'єднання, їхні члени або уповноважені представники, а також окремі громадяни в діяльності щодо запобігання корупції мають право:

1) повідомляти про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікт інтересів спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, Національному агентству, керівництву чи іншим представникам органу, підприємства, установи чи організації, в яких були вчинені ці правопорушення або у працівників яких наявний конфлікт інтересів, а також громадськості;

2) запитувати та одержувати від державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації», інформацію про діяльність щодо запобігання корупції;

3) проводити, замовляти проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів, отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій;

4) брати участь у парламентських слуханнях та інших заходах із питань запобігання корупції;

5) вносити пропозиції суб'єктам права законодавчої ініціативи щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання корупції;

6) проводити, замовляти проведення досліджень, у тому числі наукових, соціологічних тощо, з питань запобігання корупції;

7) проводити заходи щодо інформування населення з питань запобігання корупції;

8) здійснювати громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання корупції з використанням при цьому таких форм контролю, які не суперечать законодавству;

9) здійснювати інші не заборонені законом заходи щодо запобігання корупції [4].

Однак у реалізації цих форм участі громадськості в протидії корупції є певні проблематичні питання. Здебільшого це стосується отримання інформації, зокрема існуючих проблем прозорості та відкритості органів публічної влади у питаннях протидії корупції, надання необхідної інформації представникам громадськості, необґрунтовані відмови в наданні інформації.

Для покращення такого становища, наприклад, О.О. Григорян, пропонує запровадити сучасні форми забезпечення прозорості та відкритості органів державної влади через удосконалення інструментів, основних процедур та врахування результатів онлайн консультацій у процесі прийняття політичних рішень, які з часом замінять консультації віч-на-віч [5].

Висновки. Цілком слушними, на нашу думку, будуть такі заходи: 1) на базі громадських організацій створювати інформаційні центри з питань протидії корупції, які б працювали в режимі постійної антикорупційної телефонної лінії. Телефонна лінія повинна мати нескладний номер та бути безплатною для громадян на всій території України; 2) створення громадських приймалень на базі громадських об'єднань з питань протидії корупції; 3) інформаційно-просвітницька робота (видання інформаційних матеріалів, проведення тренінгів, семінарів для представників публічної влади, експертів та громадян з питань запобігання корупції).

На нашу думку, саме використання сучасних форм та методів діяльності громадськості у сфері запобігання корупції дозволить більш ефективно реалізовувати заходи у напрямку протидії цьому явищу.

Список використаних джерел:

1. Глушко Є.В. Адміністративно-правове забезпечення участі громадськості у протидії корупції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Є.В. Глушко ; Ун-т сучасних знань. – Київ, 2015. – 248 с.
2. Конституція України : офіц. текст прийнятий на 5 сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. (зі зм. і доп.). – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 72 с.
3. Участь громадськості у заходах щодо запобігання корупції як запорука успішної антикорупційної політики. Роз'яснення Міністерства юстиції України від 26.08.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/n0059323-11>.
4. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/print1443091534119044>.
5. Григорян О.О. Світовий і вітчизняний досвід забезпечення прозорості та відкритості органів державної влади в реалізації публічної політики (інформаційний аспект // Державне управління: теорія та практика. – 2012. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Dutp/20121/txts/12GOOPIA.pdf>.

СОБОЛЬ Є. Ю.,

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри правознавства
(Кіровоградський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка)

УДК 354.84:368.416

УПОРЯДКУВАННЯ ПРАВОВИХ ОСНОВ ЗАХИЩЕНОСТІ ІНВАЛІДІВ ШЛЯХОМ КОДИФІКАЦІЇ

У статті обґрунтовано необхідність здійснення кодифікації адміністративно-правових норм щодо реалізації і захисту прав та свобод інвалідів. Визначено авторське бачення пропонуємого Закону України «Про діяльність публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів».

Ключові слова: інвалід, особа з обмеженими вадами розвитку, кодифікація, систематизація.

В статье обоснована необходимость осуществления кодификации административно-правовых норм по реализации и защите прав и свобод инвалидов. Определено авторское видение предлагаемого Закона Украины «О деятельности публичной администрации по реализации и защите прав и свобод инвалидов».

Ключевые слова: инвалид, человек с ограниченными пороками развития, кодификация, систематизация.

The paper emphasizes the need for codification of administrative law to implement and protect the rights and freedoms of persons with disabilities. Determined author vision proponuyemoho Law of Ukraine «On public administration activities to promote and protect the rights and freedoms of persons with disabilities».

Key words: disabled, handicapped defects, codification, systematization.

Вступ. Радянське суспільство ґрунтувалося на формулі сприйняття людей з інвалідністю крізь призму негативних стереотипів, вважаючи їх непрацездатними, неспроможними, неповноправними, систематично фіксуючи відхилення в їхньому здоров'ї, що віддзеркалювалось у закріпленні відповідних положень у законодавстві, яке базувалося на медичній моделі. Перехідний період від медичної концепції інвалідності до соціальної став поштовхом для багатьох державних процесів, які створили умови для нового, більш цивілізованого ставлення до прав та свобод інвалідів. Сьогодні стрижневим положенням національної доктрини України поетапно стає всебічна інтеграція осіб з інвалідністю в суспільне життя, ставлення до них як до повноправних членів суспільства, що мають рівні права з іншими громадянами країни. Зміна акцентів у трактуванні концепції інвалідності зумовлює необхідність забезпечення комплексного підходу до трансформації чинного законодавства, посилення контролю за його дотриманням, зміною менталітету в ставленні суспільства до проблеми інвалідності. Вагомим кроком у цьому напрямі стала ратифікація Конвенції про права інвалідів, яка відбулася 16 грудня 2009 року. Цю подію можна вважати початком переломного періоду, що характеризується докорінними змінами в поглядах і підходах до проблем інвалідності через трансформацію складових частин правовідносин, в яких інвалід стає рівноправним суб'єктом, а не об'єктом права.

Постановка завдання. Мета статті – обґрунтувати необхідність здійснення кодифікації адміністративно-правових норм щодо реалізації і захисту прав та свобод інвалідів.

Результати дослідження. Наведені чинники зумовили численні зміни нормативно-правових актів, на яких базується формування та реалізація державної політики щодо осіб з інвалідністю. Однак у своїй більшості положення цих нормативних актів залишаються переважно декларативними, не забезпеченими матеріальними ресурсами та механізмами державного впровадження.

За цих умов особливої гостроти набули фундаментальні проблеми у розумінні інвалідності, пов'язані з новими поглядами на місце інвалідів у суспільному житті, зумовленими відступом від традиційних підходів до інвалідності, впливом міжнародних стандартів, які базувалися на задоволенні потреб інвалідів відповідно до пріоритетного людиноцентристського підходу. Усе викладене вплинуло на необхідність приведення законодавства України, що регулювало питання інвалідності, у відповідність до вимог Конвенції ООН про права інвалідів, а також здійснення його систематизації. Необхідність систематизації законодавства зумовлена також накопиченням значної кількості різних актів, норми яких регламентують діяльність публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів, кількість яких, за офіційними даними, сягнула понад дві тисячі.

Наукове підґрунтя дослідження склали праці таких вітчизняних та зарубіжних фахівців з адміністративного права та процесу, як: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, В.М. Бевзенко, Ю.П. Битяк, В.В. Галунько, В.М. Гаращук, З.С. Гладун, І.П. Голосніченка, Р. А. Калужний, Д.П. Калайанов, Є.В. Курінний, Ю.Д. Кунєв, Д.М. Лук'янець, О.І. Миколенко, Н. Р. Нижник, О. П. Рябченко, В.М. Селіванов, Д.В. Приймаченко, В.П. Петков, С.В. Петков, О.П. Рябченко, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко та ін.

В адміністративно-правовому регулюванні діяльності публічної адміністрації щодо реалізації і захисту прав та свобод інвалідів процеси систематизації повинні відбуватися найбільш швидкими темпами, що зумовлено необхідністю своєчасної трансформації адміністративно-правових відносин. Це пов'язано з внесенням численних змін до чинного законодавства: «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» – понад п'ятдесят; «Про реабілітацію інвалідів в Україні» – понад двадцять, а також наявністю великої кількості законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, які деталізують окремі положення цих законодавчих актів.

У зв'язку із цим виникла нагальна необхідність систематизувати адміністративно-правові норми щодо реалізації і захисту прав та свобод інвалідів, усунути колізії між законами, вивести на рівень закону правові норми, врегульовані підзаконними актами.

Щоб визначитися з межами систематизації, необхідно виявити, що саме підлягає систематизації. У межах предмета дослідження систематизацію варто розглядати як діяльність, спрямова-

ну на вибірку, впорядкування, узгодження з міжнародними стандартами та напрямом реформування за обраною людиноцентристською стратегією адміністративного законодавства, побудову його системи з метою створення єдиного зведеного акта [1, с. 16], яким може бути Закон України «Про діяльність публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів».

Основними результатами процесу систематизації під час побудови зазначеного законодавчого акта повинні стати визначення базових засад, які будуть стрижневим вектором у спрямуванні діяльності суб'єктів публічної адміністрації; упорядкування повноважень суб'єктів публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів через їх трансфер із законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів; запровадження до повноважень суб'єктів публічної адміністрації оновлених напрямів діяльності щодо реалізації та захисту конкретно визначених прав і свобод інвалідів (освіту, працю, доступність, охорону здоров'я тощо); розробка його більш інформаційно доступним, зручним для використання; виявлення та усунення колізій.

З метою упорядкування адміністративно-правових норм і дотримання цих ключових вимог у запропонованому законодавчому акті слід використати одну з основних форм систематизації законодавства – кодифікацію.

На сьогодні ми можемо констатувати значний інтерес законодавця до проблематики приведення національного законодавства у відповідність до Конвенції ООН про права та свободи інвалідів. Підтвердженням цього є сукупність різнофракційних законопроектів щодо удосконалення законодавства: проект Закону «Про освіту осіб з обмеженими можливостями здоров'я (спеціальну освіту)» від 19.04.2013 № 2885 (Комітет з питань науки і освіти О. Фельдман, О. Волков, І. Шаров); проект Закону «Про державну систему установ соціальної реабілітації дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату» від 28.12.2006 № 2845 (Г.А. Савосін, Ю.Г. Зубко); проект Закону «Про соціальний захист та реабілітацію осіб, що постраждали від терористичного акту або диверсії» від 19.09.2012 № 11236 (Комітет з питань соціальної політики та праці – К. Лук'янова); проект Закону «Про державну соціальну допомогу інвалідам І групи по зору» від 07.03.2008 № 2200 (М.Я. Волинець); проект Закону «Про основи соціального захисту інвалідів» (В.І. Коновалюк); проект Закону «Про посилення соціального захисту інвалідів в Україні» від 19.04.2013 № 2888 (А.М. Вітів, Е.В. Леонов); проект Закону «Про соціальне обслуговування громадян похилого віку та інвалідів» від 10.07.2002 № 208 (О. Волков).

Окрім того, можна перерахувати численні законодавчі ініціативи, які здійснюються Комітетом у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, Комітетом із питань соціальної політики та праці, Комітетом із питань європейської інтеграції, що спрямовані на адаптацію національного законодавства до Конвенції ООН про права інвалідів, проте більшість із них проходять лише проектну стадію. Значна частина законодавчих ініціатив напрацьована з урахуванням досвіду громадських організацій інвалідів, дослідження даних громадських моніторингів, спрямованих на покращання ситуації з дотримання прав та свобод інвалідів.

З огляду на викладене слушною видається думка В.Ю. Стеценка, що саме адміністративному праву, як уже зазначалося раніше, повинна належати провідна роль у врегулюванні суспільних відносин, що виникають у досліджуваному напрямі. Підсумком такого аналізу природно має стати побудова моделі проекту базового закону [3, с. 268], яким повинен стати запропонований Закон України «Про діяльність публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів».

Під час створення цього кодифікаційного акта слід відійти від стандартних форм кодифікації, на чому, зокрема, акцентує Д.М. Лук'янець, стверджуючи, що системні зв'язки можна організувати й іншим способом – через створення єдиних засад реалізації таких норм, тобто створення відповідних принципів, які й будуть відігравати роль зв'язків між всіма нормами, що регламентують досліджуваний напрям, хоча й містяться вони в різних нормативних актах.

Систематизацію, побудовану на такому способі створення системних зв'язків, можна умовно назвати «концептуальною кодифікацією» [4, с. 261], яка, з погляду С.В. Петкова, по-

винна співвідноситися з математичним фрактальним підходом [5, с. 304], тобто всі елементи концепції взаємопов'язані між собою і доповнюють один одного, водночас поглиблюючи і розкриваючи з різних боків сутність зазначеної ідеї, спрямованої на реалізацію та захист прав і свобод інвалідів.

Така кодифікація повинна бути спрямована на вироблення стабільної юридичної конструкції діяльності суб'єктів публічної адміністрації, яка має базуватися на загальних принципах реалізації та захисту прав і свобод інвалідів, закріплених у Конвенції ООН про права інвалідів та інших міжнародних законодавчих актах.

Основою цієї кодифікаційної діяльності можуть бути положення Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [6], прийнятого в 1991 році. Положення цього нормативно-правового акта, як зазначає В.Л. Костюк, систематично вдосконалюються та деталізуються підзаконними нормативними актами, що в комплексі послаблює гарантії захисту прав інвалідів; ускладнює механізми реалізації особами з інвалідністю своїх прав; спростовує державний нагляд і громадський контроль за їх дотриманням. З огляду на викладене та керуючись ст.ст. 46, 92 Конституції України, він пропонує розробити й ухвалити на базі Конвенції ООН про права інвалідів єдиний законодавчий акт із питань прав інвалідів [7, с. 4], яким, на нашу думку, має бути Закон України «Про діяльність публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів».

Запропонований законодавчий акт повинен мати таку структуру. Розділ I. Загальні положення. Розділ II. Напрями діяльності публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів. Розділ III. Взаємодія суб'єктів публічної адміністрації з некомерційними організаціями з питань реалізації та захисту прав і свобод інвалідів. Розділ IV. Відповідальність органів публічної адміністрації за порушення прав і свобод інвалідів.

У преамбулі слід визначити правові засади організації та діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Окреслити стратегічні напрями діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів шляхом забезпечення рівних можливостей для їх участі в соціально-економічному та культурному житті держави, а також активізації співпраці з громадськими об'єднаннями інвалідів. Забезпечити створення необхідних умов, які дають можливість інвалідам ефективно реалізувати права та свободи людини і громадянина та вести повноцінний спосіб життя, згідно з індивідуальними можливостями, здібностями і інтересами. Підвищити рівень поінформованості населення про особливі потреби інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності.

Формуючи загальні положення запропонованого законодавчого акта, слід виходити з його мети, яка має бути спрямована, на відміну від чинних законодавчих актів, на публічно-сервісний характер діяльності публічної адміністрації. Таким чином, метою цього Закону є правове забезпечення діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо забезпечення реалізації та захисту прав, свобод і задоволення потреб інвалідів нарівні з іншими громадянами, поліпшення умов їх життєдіяльності, згідно з національним законодавством та міжнародними стандартами.

У межах запропонованого законопроекту слід більш детально визначити правові засоби діяльності суб'єктів публічної адміністрації, спрямовані на реалізацію та захист прав і свобод інвалідів. Так, у межах реалізації права на доступ до соціальної інфраструктури повинна стати така конструктивна модель: місце проживання – транспортна інфраструктура – соціальна інфраструктура – місце проживання.

Висновки. Таким чином, аналіз досвіду розвинутих країн світу засвідчив неефективність пасивної державної політики, спрямованої на реалізацію та захист прав і свобод інвалідів, яка формується здебільшого на основі правового закріплення компенсаційних витрат – пенсій, грошової допомоги, пільг, компенсацій тощо. Стрижневим вектором у перетворенні моделі інвалідності з медичної на соціальну (правозахисну), що визначає пріоритетний напрям діяльності суб'єктів публічної адміністрації, є спрямування її на реалізацію інвалідами всіх прав й основоположних свобод людини без будь-якої дискримінації за ознакою інвалідності. Одним із шляхів реалізації цього напрямку діяльності суб'єктів публіч-

ної адміністрації стало впровадження оновленої ідеології їх функціонування, побудованої на гармонізації відносин між публічною владою і людиною, що позначилося на необхідності реформування чинного законодавства на кшталт законодавства, що гарантує реалізацію прав і задоволення потреб інвалідів нарівні з іншими громадянам. Таким нормативно-правовим актом має стати запропонований Закон України «Про діяльність публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод інвалідів».

Список використаних джерел:

1. Граціанов А.І. Процес систематизації та уніфікації законодавства і розвиток правової системи України : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.02 / А.І. Граціанов. – К., 2004. – С. 16.
2. Курінний Є.В. Реформування українського адміністративного права: декілька тез про сутність процесу / Є.В. Курінний // Адміністративне право і процес. – № 2(4). – 2013. – С. 6.
3. Стеценко В.Ю. Адміністративно-правове забезпечення запровадження в Україні обов'язкового медичного страхування : дис. ... доктора юридичних наук : 12.00.07 / В.Ю. Стеценко. – Х., 2010. – С. 268.
4. Лук'янець Д. М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності : концептуальні засади та проблеми право реалізації : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Д.М. Лук'янець. – К., 2007. – С. 261.
5. Петков С.В. Теорія адміністративного права / С.В. Петков. – К. : КНТ, 2014. – 304 с.
6. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 21. – Ст. 252.
7. Костюк В.Л. Конвенція ООН про права інвалідів у контексті розвитку національного законодавства: науково-правовий аспект / В.Л. Костюк // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 1(9). – С. 4.

